

บทที่ 2

ความเข้าใจพื้นฐานของการพัฒนาระบบ

1. ภาพรวมของการพัฒนาระบบ

1.1 นิยามของการพัฒนาระบบ

1.1.1 ความหมายของเทคนิคของการพัฒนาระบบ

โดยนิยามหลักของคำว่าระบบแล้วอาจไม่ได้หมายถึง ระบบสารสนเทศหรือเทคโนโลยีสารสนเทศโดยตรง แต่การทำงานในแต่ละระบบย่อยในองค์กรหรือจะมีผลลัพธ์ทางสารสนเทศเสมอ และสารสนเทศที่ได้นี้เกี่ยวกับการบริหารงานในองค์กรโดยตรงด้วย เช่น ระบบรายงานผลการทำงาน ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงกับการพัฒนาระบบแล้ว จึงมีความหมายทางเทคนิคที่รวมถึงการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามความต้องการโดยปริยาย

1. ภาพรวมของการพัฒนาระบบ

1.1 นิยามของการพัฒนาระบบ

1.1.2 การเรียกชื่อระบบในขณะพัฒนาระบบ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการทำงาน จึงมักให้ค่านิยามของระบบในแต่ละช่วงพัฒนาดังนี้

1. ระบบปัจจุบัน
2. ระบบใหม่
3. ระบบเดิมหรือระบบเก่า

1. ภาพรวมของการพัฒนาระบบ

1.2 จุดเริ่มต้นของการพัฒนาระบบ

มาจากความต้องการที่จะปรับปรุงการทำงานในปัจจุบันให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งานระบบมากขึ้น และได้ผลลัพธ์การทำงานตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด โดยความต้องการจะมาจากปัญหาต่างๆ ที่ถูกพบเมื่อมีการใช้งานระบบปัจจุบัน หรือเมื่อสภาพแวดล้อมภายนอกระบบเปลี่ยนแปลงไปจนทำให้ผลกระทบต่อการดำเนินงานกิจกรรมในกระบวนการของระบบปัจจุบัน และส่งผลให้ผลลัพธ์การทำงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1. ภาพรวมของการพัฒนาระบบ

1.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการพัฒนาระบบ

1.3.1 ปัจจัยภายในระบบ (ปัจจัยในขอบเขตของระบบ)

1. บุคลากรที่ทำงานกับระบบต้องการปรับปรุง
2. เจ้าของระบบต้องการพัฒนา
3. ปัญหาหรือข้อผิดพลาดของระบบปัจจุบัน
4. มีการพัฒนาระบบใหม่

1.3.2 ปัจจัยภายนอกระบบ (สภาพแวดล้อมภายนอกระบบ)

1. ความต้องการของบุคลากรภายนอกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับระบบภายในองค์กร
2. การปรับตัวให้รับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้

1. ภาพรวมของการพัฒนาระบบ

1.4 ลักษณะแนวทางพัฒนาระบบสำหรับธุรกิจ

1.4.1 กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตที่ชัดเจน เช่น การเลือกเทคโนโลยี หรือตัวบุคคลที่ทำงานในระบบ การพัฒนาซอฟต์แวร์ให้สอดคล้องกับกระบวนการในระบบ

1.4.2 ใช้ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมมีส่วนร่วมในการพัฒนา เช่น วัฒนธรรมท้องถิ่น สภาพแวดล้อมและเศรษฐกิจ กิจกรรมต่างๆ ของคนในสังคม ภูมิศาสตร์ เป็นต้น

1. ภาพรวมของการพัฒนาระบบ

1.5 การวิเคราะห์และออกแบบระบบกับการพัฒนาระบบ

1.5.1 ความหมาย

1. **การวิเคราะห์ระบบ** เป็นการศึกษางานปัจจุบัน เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงปัญหา และความต้องการ (Requirement) ที่มาจากระบบปัจจุบัน และรวบรวมเป็นข้อสรุปเพื่อปรับปรุงระบบปัจจุบันหรือออกแบบระบบใหม่

2. **การออกแบบระบบ** เป็นการกำหนดแบบแผนในการสร้างระบบใหม่ขึ้นมา โดยผลลัพธ์การทำงานของระบบใหม่นั้นจะเป็นไปตามความต้องการที่ได้จากการวิเคราะห์ระบบ และแก้ปัญหาที่พบจากระบบปัจจุบัน เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพ การเพิ่มกระบวนการ การปรับปรุงขั้นตอนหรืออุปกรณ์ในระบบปัจจุบัน

1. ภาพรวมของการพัฒนาระบบ

1.5 การวิเคราะห์และออกแบบระบบกับการพัฒนาระบบ

1.5.2 ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบ

1. การวิเคราะห์ระบบทำให้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและทราบความต้องการที่แท้จริงในระบบปัจจุบัน
2. การออกแบบระบบทำให้เกิดการแก้ปัญหาโดยปรับปรุงระบบปัจจุบันหรือสร้างระบบใหม่ให้ทำตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้มากที่สุด
3. การวิเคราะห์และออกแบบระบบมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบบ เพราะเป็นแนวทางดำเนินการพัฒนาระบบใหม่ขึ้นมา และกำหนดผลลัพธ์ปลายทางเมื่อนำระบบมาใช้งานจริง

1. ภาพรวมของการพัฒนาระบบ

1.6 ประเภทของการพัฒนาระบบ

1. ระบบเชิงตรรกะ (Logical System)

เป็นระบบที่มีองค์ประกอบที่มีลักษณะเป็นนามธรรม จับต้องไม่ได้ แต่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ออกมาให้เป็นรูปธรรม และสามารถอ้างอิงถึงสิ่งที่เป็นรูปธรรมได้ เช่น ระบบคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สามารถนำข้อมูลในระบบออกมาเป็นรายงานต่างๆ ตามกระบวนการงานในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้

2. ระบบเชิงกายภาพ (Physical System)

เป็นระบบที่มีองค์ประกอบเป็นรูปธรรม จับต้องได้ ที่นำมาประยุกต์ใช้งานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของระบบ เช่น ห้องทำงาน อุปกรณ์สำนักงาน เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์เอกสาร

1. ภาพรวมของการพัฒนาระบบ

1.7 อุปสรรคการพัฒนาระบบ

1.7.1 การต่อต้าน

1. ความไม่ไว้วางใจ
2. กลัวการสูญเสียอำนาจ
3. ไม่ต้องการการเปลี่ยนแปลง
4. กลัวการเสียเวลา

1.7.2 ความไม่ชัดเจนในความต้องการ

1. ความขัดแย้งในความต้องการของแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องในองค์กร
2. ความไม่เข้าใจหรือความไม่ชัดเจนในความต้องการ
3. ความไม่ชัดเจนในกระบวนการในระบบที่จะได้มาซึ่งผลลัพธ์ของระบบ

2. วิธีการพัฒนาระบบ

2.1 การพัฒนาระบบขึ้นมาเอง (In House/ Custom Development)

ข้อดี

1. สันองต่อความต้องการของผู้ใช้ระบบได้เต็มที่
2. ลดค่าใช้จ่ายด้านการจัดหาทรัพยากรด้านอุปกรณ์ไอที
3. ผู้ที่พัฒนาระบบจะรู้จักองค์กรอย่างดี
4. กรณีเกิดปัญหาขณะใช้งานระบบ สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ทันที

ข้อเสีย

1. มีค่าใช้จ่ายสำหรับบุคลากรสูงโดยเฉพาะบุคลากรด้านไอที
2. เอกสารประกอบการพัฒนาระบบอาจไม่เป็นไปตามมาตรฐาน
3. ประสิทธิภาพอาจน้อย เมื่อเทียบกับความซับซ้อน ขนาดโครงการ

2. วิธีการพัฒนาระบบ

2.2 การใช้บริการจากแหล่งภายนอก (Outsourcing Service)

ข้อดี

1. ไม่ต้องลงทุนด้านบุคลากรเอง
2. ได้บริการที่เป็นเทคโนโลยีใหม่
3. ได้ความตรงต่อเวลา และระบบที่ต้องการ
4. ควบคุมค่าใช้จ่ายได้ง่ายกว่า
5. มีค่าใช้จ่ายสำหรับบุคลากรสูงโดยเฉพาะบุคลากรด้านไอที
6. เอกสารประกอบการพัฒนาระบบมีความครบถ้วนได้มาตรฐาน

2. วิธีการพัฒนาระบบ

2.2 การใช้บริการจากแหล่งภายนอก (Outsourcing Service)

ข้อเสีย

1. ผู้รับจ้างพัฒนาที่มีอาชีพอาจมีน้อย
2. องค์กรสูญเสียความลับภายใน
3. ต้องอยู่ในภาวะพึ่งพาผู้รับจ้างพัฒนาเสมอๆ
4. อาจมีการต่อต้านผู้รับจ้างซึ่งเป็นบุคคลภายนอกองค์กร
5. มีค่าใช้จ่ายสูงในระยะเริ่มต้น

2. วิธีการพัฒนาระบบ

2.3 การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (Package Software)

ข้อดี

1. สามารถนำมาใช้งานได้ทันที โดยการกำหนดค่าการทำงานให้ถูกต้อง
2. ได้ซอฟต์แวร์คุณภาพ
3. ปรับปรุงเป็นรุ่นใหม่ได้ง่ายและได้ราคาประหยัด
4. มีบริการให้คำปรึกษาจากผู้จัดจำหน่าย

2. วิธีการพัฒนาระบบ

2.3 การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (Package Software)

ข้อเสีย

1. อาจต้องปรับกระบวนการระบบขององค์กรให้เข้ากับโปรแกรม
2. ต้องใช้ทักษะในการคัดเลือกโปรแกรมที่จะนำมาใช้
3. ค่าใช้จ่ายสูงมากในกรณีที่เป็นระบบขนาดใหญ่
4. ต้องอาศัยผู้จัดจำหน่ายในการอบรมและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

3. วิธีการสำรวจระบบ

3.1 การศึกษาระบบงานปัจจุบัน

3.1.1 การศึกษาจากเอกสารภายใน

1. เอกสารด้านกระบวนการงาน
2. φόρమ్เอกสาร
3. รายงาน
4. เอกสารอธิบายการพัฒนาระบบสารสนเทศ
5. เอกสารอื่นๆ เช่น โครงสร้างการทำงาน
6. เว็บไซต์ขององค์กร

3.1.2 การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในองค์กร

3.1.3 การศึกษาจากเอกสารภายนอกที่เกี่ยวข้องกับองค์กร

3. วิธีการสำรวจระบบ

3.2 การทำความเข้าใจระบบปัจจุบัน

3.2.1 ตรวจสอบปัญหาเบื้องต้น

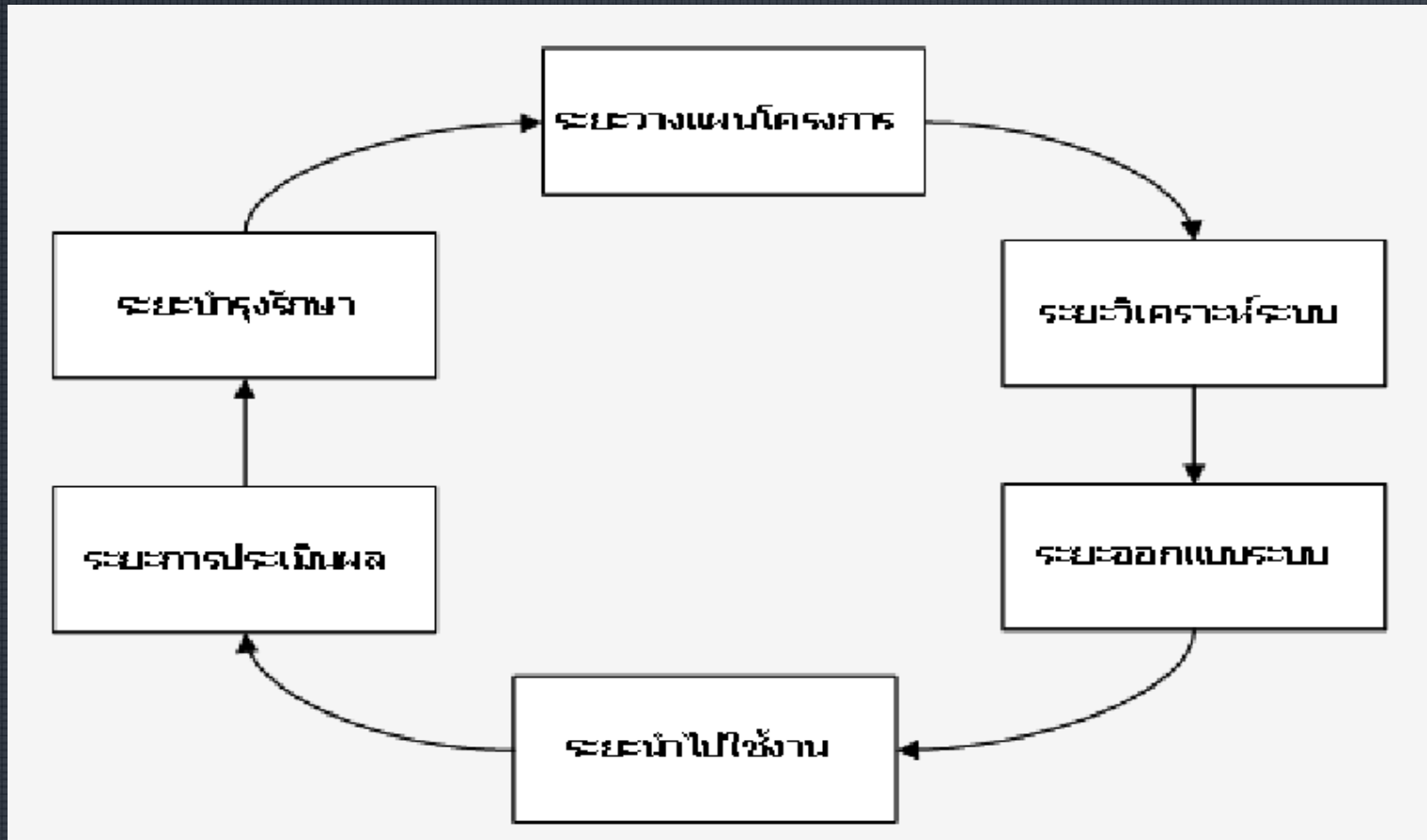
1. การตรวจปัญหาจากการปฏิบัติงาน
2. การตรวจสอบปัญหาจากพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน

3.2.2 กำหนดแนวทางการแก้ปัญหา

3.2.3 การทำข้อสรุปการพัฒนาระบบเบื้องต้น

3. วิธีการสำรวจระบบ

3.3 การศึกษาความเป็นไปได้

4. วงจรการพัฒนาาระบบ

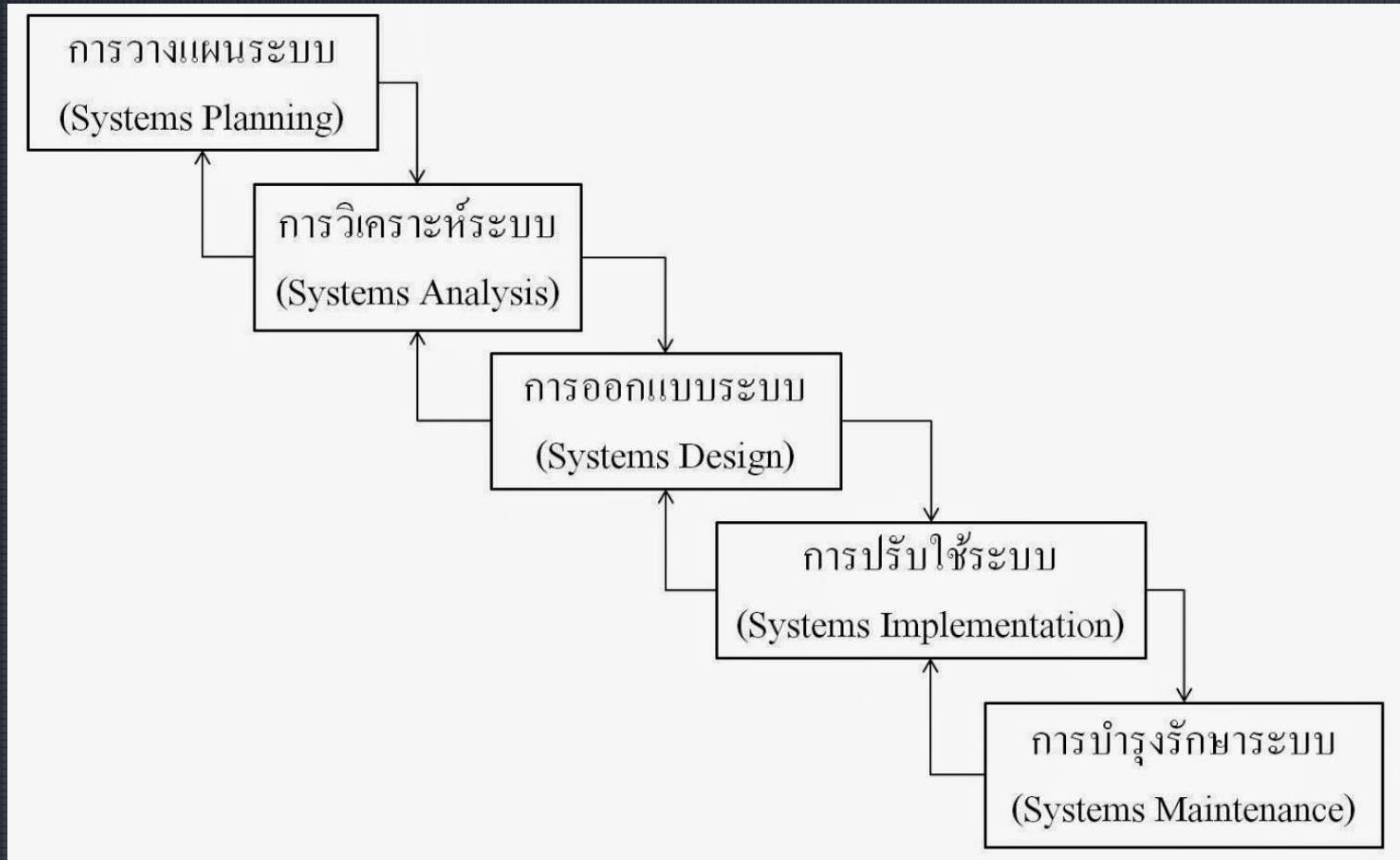
4.1 การแบ่งระยะของวงจรพัฒนาาระบบ

1. การวางแผนโครงการ
2. การวิเคราะห์ระบบ
3. การออกแบบระบบ
4. การนำไปใช้
5. การบำรุงรักษา

4.2 แบบพัฒนาของวงจรพัฒนาาระบบ

1. Waterfall Model
2. Classic Lift Cycle/Linear Sequence Model

4. วงจรการพัฒนาาระบบ

แผนภาพแสดงวงจรพัฒนาระบบโดยทั่วไป

บทที่ 2

ความเข้าใจพื้นฐานของการพัฒนาระบบ